

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Rokopisov ne vrača.

Poštnina plačana v gotovini.

Izhaja vsak četrtek zjutraj in stane s poštino vred za celo leto 24 Din, za pol leta 12 Din, za četrt leta 6 Din.

Posamezna številka

15. šte. v.

Gornja Radgona, dne 12. aprila 1923.

V. leto.

MARSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Telefon šte. 7.

Inserati: Ena šeststolpna petivrstna stane 1 dinar 25 par. Pri večkratni objavi primeren popust.

Posamezna številka 75 p

Katoličani!

Velikonočni kresovi so zagoreli že petikrat v osvobojeni domovini ter nas vabili k duhovnemu vstajenju, prerojenju in novemu življenju. Ob teh velikonočnih ognjih vas vabimo na

V. katoliški shod v Ljubljani

ki nam naj bo velikonočni ogenj, oznanjajoč duhovno narodno vstajenje, pravno narodno prerojenje ter novo in srečno narodno življenje.

Dne 31. avgusta 1923 je preteklo 30 let, odkar se je zaključil I. katoliški shod v Ljubljani, in dne 27. avgusta t. l. bo minulo 10 let od zadnjega ljubljanskega katoliškega shoda. Globoke brazde je začrtal I. katoliški shod na njivo slovenske kulture ter verskega in socialnega življenja; bogata semena so posejali naslednji trije ljubljanski shodi. Vzkliko je iz njih lepo, krepko se razvijajoče katoliško gibanje.

Krvava burja svetovne vojne je ulomila to nežno cvetko, je razrahljala in deloma uničila marsikatero verske, pravne in kulturne vrednote. Doba po svetovni vojni nas je postavila z novo državo v celo nov položaj.

Da zopet mogočno dvignemo prapor svoje katoliške zavesti ter si ustvarimo smernice za novo kulturno delo v bratski slogi s svojimi novimi sodržavljani, zato vas kličemo na V. katoliški shod v Ljubljani, ki se bo po iniciativi presvetlega gospoda knezoškofa dr. Antona B. Jegliča vršil

od 25. do 28. avgusta 1923.

Potrebo katoliških zborov živo čutijo vsi katoličani po celi Jugoslaviji. Zato se je vršila v zadnjih treh letih že cela vrsta manjših shodov v tej ali oni obliki. — Bratje Hrvati so priredili avgusta lanskega leta v Varaždinu pokrajinski evharistični shod, katerega smo se udeležili tudi Slovenci. Ker je ta shod sijajno uspel, je zaželel in povzročil prevzvišeni gospod nadškof dr. Anton Bauer, da se obhaja 18. in 19. avgusta t. l. v Zagrebu evharistični kongres za vse katoličane v naši državi. Slovenci z veseljem pozdravljamo ta kongres in se ga bomo udeležili v kar mogoče velikem številu; zasigurana nam je že posebna cerkev, kjer bodo verske pobožnosti vršili slovenski duhovniki. Mi smo Hrvatom hvaležni za priliko, da moremo prihiteti na veličastno manifestacijo največje verske skrivnosti, ker se dobro zavedamo pomena takega javnega izraza verske misli.

Slovenci pa smo že dovršili veliko predpriprav za katoliški shod v Ljubljani. V poletnih mesecih l. 1921 se je obhajalo veliko pokrajinskih katoliških shodov na Kranjskem. Lansko leto so se vršili enaki shodi na različnih krajih po Štajerskem in na koroški meji. Ti pokrajinski shodi so se povsod obnesli nad vse pričakovanje dobro. Kot naravni zaključek teh pokrajinskih shodov pa bo letos katoliški kongres v Ljubljani.

Ker je slovenski narod na predlanskih in lanskih katoliških shodih pokazal smisel za katoliški idealizem, zato bo udeležba slovenskega ljudstva na V. katoliškem shodu v Ljubljani gotovo mogočna. Prepričani smo tudi, da bodo Hrvati in drugi katoličani iz cele Jugoslavije prišli v velikem številu na ta katoliški kongres. Posebej upamo na prihod naših bratov iz Koroške, Goriške, Trsta in Istre, če jim bodo le razmere dovoljevale. Na shod pričakujemo istotako številne zastopnike iz Češkoslovaške, Poljske in Francije, ki so se nam že dozdej pridruževali kot ljubi gostje ob enakih prilikah. Nadejamo pa se tudi gostov iz Švice, Belgije in Nizozemske ter zastopnikov našega naroda v Ameriki.

Zakaj nam je katoliški shod v sedanjih razmerah prav posebno potreben?

Vojna in njene posledice so zadale našemu narodu globoke rane. Gospodarske težave nas pritiskajo k tlom. Razredni boji povzročajo socialno razkrojenost. Slabi življenjski pogoji nam povzročajo resne skrbi za bodočnost. Še bolj opasna ko gospodarska nevarnost pa je za naš narod razrvanost v pojmovanju in udelež-

stvovanju krščansko-nravnih načel. Povsod nam reži nasproti goli materializem, nebrzdano uživanje po „željenju oči, mesa in nappuhu življenja“. Pojema volja za vestno izpolnjevanje dolžnosti, avtoriteta ne uživa dolžnega priznanja in spoštovanja. Vse to razjeda narodno telo in izpodkopava njegove moči.

K ozdravljenju teh razmer nam more pomagati le vera s svojimi kamenitimi tablam deseterih božjih zapovedi. Socialno ne moremo dvigniti naroda brez poboljšanja njegovega duševnega, nramnega stanja. Oživetiti se mora zopet vera v Boga in v odgovornost pred Bogom, okrečiti se mora krščanska ljubezen do bližnjega, udušiti poganska sebičnost ter užgati v srcih plamteča božja ljubezen. Krščanska svetost v zakonu in družinsko življenje mora zopet vzcveteti, se poglobiti, ukoreniniti v vseh plasteh našega naroda.

V luči sv. vere hočemo o vseh teh nalogah premišljevat ter sklepati o primernih sredstvih za pravni prerod našega ljudstva, za obnovitev krščanskega družinskega življenja, za okrepitev socialnega blagostanja. Z vidika našega katoliškega naziranja hočemo pregledati in urediti naše vzgojne in kulturne organizacije, si želimo pojasniti vprašanja, nazore in potrebe modernega sveta na polju znanosti in umetnosti.

Vsa naša prizadevanja pa ostanejo brez pravega uspeha, ako nimamo krščanskih šol. Pripravljajo se šolski zakoni za celo državo. Katoliški stariši, ki so odgovorni pred Bogom za časni in večni blagor svojih otrok, imajo kot davkoplačevalci pravico in dolžnost, zahtevati od države za svoje otroke le take šole, kakor jih želimo. Katoliški stariši imajo svoje pravice in svojemu pravu. Bog, Cerkev in stariši imajo svoje pravice in pravice do otrok. Bilo bi brezvestno nasilje, ako bi kaka svetna oblast izrvala to, kar je očetovska hiša posadila v mlada nežna srca. Katoliški shod je poklican, da povzdigne mogočno svoj glas v šolskem vprašanju ter izdela načrt za naše šolstvo, ki ne sme biti brez Boga in brez verskonrayne vzgoje.

V državni politiki je na dnevnem redu razmerje med Cerkvijo in državo. V veliki meri je odvisna usoda našega naroda in usoda naše države od tega, kako se reši to vprašanje. Ne zahtevamo za katoliško Cerkev nikakih predpravic. Zahtevamo pa svobodo, da lahko neovirano vrši svoj božji poklic. In kakor ves naš katoliški shod ni naperjen proti kakemu drugemu veroizpovedanju v naši državi, tako tudi pri razmerju med Cerkvijo in državo ne zahtevamo več, pa tudi ne manj, kakor priznavamo drugim veroizpovedanjem, namreč: svobodo in enakopravnost.

Katoličani! Velike so naloge in svet pretresujoča so vprašanja, ki nam jih nudi novi čas in nova država.

Zato vas vabimo na V. katoliški shod v Ljubljani, da jih spoznamo in jih skušamo rešiti z združenimi močmi.

Vabimo vas, da si skupno naberemo novih moči in novih nagibov za izpolnjevanje svojih krščanskih dolžnosti v zasebnem in javnem življenju. — Vabimo vas, da pokažemo svoj katoliški verski pogum, svojo zvestobo do Cerkve, svojo požrtvovalno ljubezen pri delu za koristi naroda in procvit države.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1923.

Za pripravljalni odbor za V. katoliški shod v Ljubljani:

Univ. docent dr. Janez Fabijan, Univ. prof. dr. Matija Slavič, tajnik, predsednik.

Odvetnik dr. Janko Brejc, načelnik odseka za cerkvenopolitična, politična in narodna vprašanja. — Kaplan Jernej Hafner, načelnik odseka za zunanje priprave. — Kanonik Ignacij Nadrah, načelnik odseka za šolsko vprašanje. — Knjižničar dr. Josip Puntar, načelnik odseka za prosvetne organizacije. — Profesor Bogumil Remec, načelnik finančnega odseka. — Univ. prof. dr. Josip Srebrnič, načelnik odseka za versko življenje in nramni prerod. — Konservator dr. Fran Stelé, načelnik odseka za slovstvo in umetnost. — Univ. prof. dr. Josip A. Ujčič, načelnik socialnega odseka.

Brezposelna podpora.

Državni borzi dela v Mariboru je bila nakazana manjša vsota za podporo brezposelnim. Po odredbi ministrstva za socialno politiko v Beogradu, št. 2128 iz leta 1922, se bo pri podeljevanju brezposelne podpore postalo strogo po naslednjih določbah:

1. podpora znaša dnevno 3 Din za družinskega glavarja, 0.50 Din za vsakega družinskega člana, ki živi skupno in pod isto streho z družinskim glavarjem;

2. kot družinski člani se štejejo žena, oče, mati in otroci do 14. leta. Družinski glavar kakor družinski člani morajo dokazati, da so brezposelni, da nimajo nikakšnega imetja in da ne uživajo nobene druge podpore bodisi v obliki invalidnine, katerekoli vrste zavarovanja in da nimajo nobenih dohodkov od kakšnega drugega dela;

3. podporo more dobiti 1 oseba ali družina nepretrgoma največ mesec dni v letu; ta rok more podaljšati le v izjemnih slučajih;

4. pravico do podpore ima vsak delavec 3 dni potem, ko se je bil prijavil državni borzi dela, da želi dela, in ko se je dotična državna borza dela prepričala, da prijavljeni delavec ni mogel dobiti zaposlenja ne po državni borzi dela niti sam osebno;

5. pravice do podpore nimajo poljedelski in gozdni delavci, kakor tudi ne vsi oni, ki spadajo v kategorijo sezonskih delavcev in to za čas trajanja sezone dotične stroke; za čas mrtve sezone pa imajo pravico do podpore samo tisti sezonski delavci, ki so bili v sezoni zaposleni. Razven teh nimajo pravice do podpore vsi bolni delavci in vsi, ki so sploh za vsako delo nesposobni;

6. pravico do brezposelne podpore zgubijo:

a) vsi tisti, ki zapustijo delo prostovoljno ali brez opravičenih razlogov;

b) vsi tisti, ki ne bi sprejeli dela, ki ga jim ponudi državna borza dela;

c) vsi tisti, ki bi dobljeno brezposelno podporo zakvartali, zapili itd.;

7. pravico do brezposelne podpore imajo najprej družinski očetje in tisti, ki so najdalje brezposelni in še niso uživali brezposelne podpore.

Brezposelna podpora se bo izplačevala pri Državni borzi dela v Mariboru od 10. aprila 1923 dalje in to za 10 dni skupno. Vsak brezposelni mora imeti potrjeno od občinskega urada, župnega urada, mestnega magistrata, policijskega komisariata itd., da je res brezposeln, v kolikor ne bi bil o tem prepričan podpisani urad že sam.

Brezposelni, ki prihajajo od ostalih državnih borz dela v državi (Ljubljana, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Niš) morajo imeti od dotične državne borze dela pismo potrjeno, če in koliko časa so uživali brezposelno podporo, sicer se na njihove prijave ne bo moglo ozirati.

V Mariboru, dne 5. aprila 1923.

Jože Stabèj, šef D. B. D. v Mariboru.

Koliko je vredna naš Dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
1 švicarski frank stane	18.— D	18.— D
1 laška lira	4.73 "	4.71 "
1 francoski frank	6.30 "	6.25 "
1 češka krona	2.91 "	2.90 "
1 nemška marka	0.46 "	0.46 "
1 avstrijska krona	0.13 "	0.13 "
1 ogrska krona	0.02 "	0.02 "
1 rumunski lej	0.50 "	0.47 "
1 dolar	96.— "	95.— "
1 angleški funt	461.— "	459.— "
1 poljska marka	0.04 "	0.04 "

Dopisi.

Gornja Radgona. Na našo notico v zadnji številki glede narodne zavednosti nekaterih tukajšnjih Slovencev je dobilo uredništvo, kljub temu da dotična notica ne navaja nobenega imena, nekaj odzivov. Vsekakor interesantno. Značilna je sledeča pismena izjava g. Iv. Vaupotiča, ki je pa v marsikaterem oziru žalibog točna in resnična.

„V zadnji številki se je neki znani dopisnik malo obregnil ob enega tukajšnjih posestnikov, kateri je dal postaviti svojo vito ograjo od nekega tujerodnega mojstra, čeravno Slovenca. Pravilno je, da se podpirajo le domači obrtniki, toda vprašati se moramo, ali tudi ti domači obrtniki pojmujejo besedo „zavednost“, katero ob vsakem času izrabljajo, seveda kadar gre za dobiček. Poleg tega pa tudi nekateri rajši naročena dela zavlačujejo toliko časa, da se mora na vse zadnje delo oddati tujerodnemu obrtniku. Kar se pa tiče stavbenega in tehničnega materiala, ga pa morajo naši itak dobavljati od tujih obrtnikov. V tem oziru pa ni na vrsti narodna zavednost pač pa delodajalcev žep, kateri za to občuti po dvoje. — Ivan Vaupotič.“

Kdor hoče vedeti resnico, mora namreč čuti obe strani zvona. Zavednostii je treba in več vzajemnosti med obrtniki na eni strani ter med prebivalstvom na drugi strani. Velja za vse obrti, kajti znano je, da nam primanjkuje faktično mnogo res dobrih obrtnikov bodisi čevljarjev, krojačev i. dr. Če bomo imeli take obrtnike, ki bodo lahko ustregli željam občinstva, se ne bo nihče posluževal tujerodnih obrtnikov.

Gornja Radgona. (Pretkani slepar.) Na Velikonočno soboto se je klatil po tukajšnjem okraju neki boljše oblečen človek, ter se predstavljajal cestarjem kot neki višji cestni nadzornik. Zahteval je od cestarjev denarne prispevke pod pretvezo, da je to za koleke ter da dobijo cestarji za to obleko osobito deževne plašče. Pri nekem cestarju je celo prenočil, kateri mu je pošteno postregel, ter še mu na velikonočno nedeljo dal precej seboj. Pri prenočujočem cestarju je ta prekanjenec naročil, da pride čez 3 dni z avtomobilom ter naj ga pričakuje na cesti. Cestar je res tega nadzornika pričakoval na cesti, ko bi imel iti drugam na delo, a tega lopova le ni bilo od nikoder. Merodajne oblasti se pozivljajo, da storijo primerne korake v izsleditvi tega goljufa, ter ga za to neprijemno pisanko, katero je pripravil cestarjem, primerno nagrado.

Gornja Radgona. (Razne.) Vprašanje iz občinstva na oblast: Zakaj ne sme tukajšnja Ekspozitura okrajnega glavarstva vidirati potnih listov? Odgovor: Zato, da se lahko vozijo stranke v Ljutomer, saj itak nimajo cel dan „nič k deli“. — Posurovelost naše šolske mladine. Prošli teden se nam je nudil na cesti kaj žalosten prizor, vreden vse obsodbe. Ob cestnem jarku so se pretepali trije nepridipravi. Mimo pride sivolasi vpok učitelj g. D., ki jih posvari. Surovi dečki pa, namesto, da bi ubogali in se razšli, začnejo starčka ozmerjati z izrazi, kakoršnih ne moremo tu ponoviti! Kje leži krivda? Brezdomno na šolski vzgoji, ki temelji na brezverski sokolski surovosti. Kam bomo prišli, ako nam brezverski šolski sistem vzgoji deco in z njo celo generacijo v duhu neotesanosti in surovosti?! Tudi stariši se pritožujejo, da so sedanja deca napram njim čudno arogantna. Treba bo železne metle, da se v takih razmerah napravi brezpogojni red. Merodajni faktorji, zganite se! — Brezsrčnost. V času, ko je nastopilo nenadno mrzlo, deževno vreme je naravno tudi v šolskih prostorih zavladal tak mraz, da je sobna temperatura padla na 7 stopinj, medtem, ko je predpisano najmanj 13, ako ne več! Tako postopanje od strani krajnega šolskega sveta je nedopustljiva brezsrčnost napram ubogi, bolehlavi deci! Tudi tu bo treba železne metle, namreč ob volitvah v krajni šolski svet. — Za zaščito revne šolske dece je darovala tukajšnja Posojilnica 2000 K, zakar se ji izrekla najpristržnejša zahvala. Društvo za zaščito revnih otrok bi morala biti državna ustanova. Seveda iz vladnih korit morajo razni briljant-karakterji in sumljivi elementi dobivati podporo, mora se trošiti za vse mogoče verjetne in neverjetne stvari, le za človekoljubno društvo ni denarja! Ker ima društvo, ki je naravno popolnoma nestranskarskega značaja, plemenit, človekoljuben namen, priporočamo vsem rodoljubom, da po možnosti prispevajo za omenjeno društvo. — Nove prolaznice za tranzitni odn. dvolastniški promet stanejo neprijetno več, kakor ima dvolastnik davka za svoje posestvo. Tako stane navadna prolaznica 23

dinarjev (1) in še nekaj kolekov. Kam plovemo? — Zopet galica. Iz neke zgubljene pravde g. F. J. se sklepa, da je drž. pravdnik na podlagi bogvekakih paragrafov ustavil postopanje proti znanemu špicjalistu za lfranje galice. Po došlih poročilih pa prihajajo odn. pridejo še nove ovadbe, v katero je zapleten tudi apački poštar, ki je kasiral denar za Jurkoviča. — Človeku, ki je vzgojen v strahu in spoštovanju pred zakonom in sodnijsko oblastjo se jeziijo lasje, či sliši čitati kriminalni akt, ki daje podlagu za večletno ječo — pa čuje na koncu, da se je postopanje — ustavilo. Neverjetne verjetnosti so to.

Gornja Radgona. Znani Filip Jurkovič dobil je plačilo za svoje radikalno delovanje ob času volitev. Vlada mu je zopet zaupala nekatere sekvestrirane imovine tujih državljanov in On kot „državni komisar“ že oblastno izdaja razne naredbe in ukaze. Svoj čas je bil funkcionar pri aprovizaciji v Radgoni; odšel oziroma odslovili so ga od tam ne ravno čistih rok; čeravno se je podpisoval „Regent Filip Jurkovič“ vendar je imela žandarmarija za njim precej posla. Bil je nekaj časa celo sekvester pri Opekarnah. Tam je delal tako temeljito, da lje pozneje zaradi tega svojega delovanja predsedel več mesecev v zaporih. Kaj pa Rosenberg Korošec in tobačna trafika? In koliko drugih, slavnih činov še ima ta človek na vesti? In vendar mu oblasti zopet kaj takega zaupajo. Ljudstvo se zgraža nad tem činom in opravičeno trdi, da se je postavilo kozla za vrtnarja.

Radinci. Dopisniku „Jutra“ v pomislek in spominsko knjigo. Ker me je neki Jurjevčan v eni zadnjih številčk naše M. St. pozival, da naj izpregovorim resnico o znanem dogodku, ki je dal povod Jutrovem tintomazu, da je mene dne 8. febr. napadel na le njemu lasten, umazan način ter moj prestopok istovetil s stranko, mu posvečam te vrstice. Dopisnik, ki se je prej zatekal v skrahirani Smetijski list je našel zavetje seveda pri „Jutru“, to je instanca najbolj lažnjivih obrekovalcev. To je zanj in bistvo njegove politike dovolj značilno. Volitve so itak pokazale, kaj pomenijo taki škodljivi izrastki na zdravem drevesu našega poštenega ljudstva. Brezimni dopisnik, ki se je — kakor kako gosposko ščene — junaško skrtil za hrbet urednika, izza katerega si upa lajati v poštene ljudi spravlja mojo zadevo v zvezo s shodom dr. Hohnjeca, medtem, ko sam dobro ve, da ni vreden odvezati našemu poslancu čevlje. — Moja zadeva je rešena pred okr. sodiščem v G. Radgoni in kogar veseli spoznati dejansko stanje mojega „nasilstva“ lahko pogleda spis, ki se je dne 24. marca definitivno rešil. — O posameznostih se ne bom prekal z brezimnim tintomazem, ki se sramuje lastnega imena. Moja navada ni, v temi laziti okoli hiš in dotična „nedolžna žrtev“ mojega „nasilstva“ dobro ve, kje sva se srečala. Drugi očitki pa padajo nazaj na obrekovalca, ki v svojem strankarskem fanatizmu (zagrizenosti) istosveti moje privatne zadeve s stranko, kateri slučajno pripadam. — Tudi pri nas bo treba pobarvati županovega ali kakega drugega psa z rudečo barvo, da bodo nekaj časa hudobni jeziki ubogo žival obrekovali. — Politično oblast pa vprašam, ali ima toliko energije, da bi na naših javnih cestah napravila red, da se ne bi nedolžne osebe sistematično napadale. O tem pa prihodnjič podrobno z imeni in pričami. To je napisal: „Znani, sfanatizirani načelnik Orla!“

Ljutomer. Tržka godba priredi v nedeljo, 22. tm. svoj prvi pomladanski koncert v gostilni „Triglav“ z zanimivim sporedom. Začetek ob 3. uri popoldan. Vstopnina 5 Din. Po koncertu zabava s plesom. Čisti dohodek je v nabavo godal in muzikalij. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ljutomer. Naše bralno društvo se prav pridno giblje. Tekom tega leta nam je že priredilo 4 predstave, kar je res hvalevredno. V nedeljo smo imeli zopet priložnost občudovati vztrajnost naših igralcev in igralcev v igrah „Doktor Vsezna in njegov sluga“ ter v igri „Goslarica naše ljube Gospé“. Le korajžno naprej! Upamo, da dobimo kmalu svojo dvorano, kajti sedanji prostori so res premajhni, kar napredovanje v gledal. umetnosti silno ovira.

Ljutomer. Na Veliko soboto je se preselila v večnost v najlepši dekliški dobi 22. let Micika Trojner iz Cvena. Kako priljubljena je bila pri ljudstvu in kako delavna v naših organizacijah, je pričal njen veličasten pogreb, ki ni prav nič zaostajal za onimi kakega dostojanstvenika. Marijina družba z bandero, Orlice s svojo zastavo, ganljive nagrobnice in tolažbe polni poslovlilni govori štirih tovaršic, je povzdignilo pogrebno svečanost in ganutje udeležencev, da je le malokatero oko ostalo suho. Prizadeti rodbini naše sožalje, blagi Miciki pa večni mir in pokoj. — Na Krapju pa je preminula mlada gospodinja, žena našega vrlega somišljenika Franciška Kardinar, roj. Brumen. Zapušča žalujočega moža z enim otročičem. Naj

v miru počiva! - Za prihodnjo Veliko noč bi bilo želeli, da se ustanovi poseben sanitetni oddelek, ki bo imel nalogo, ponesrečence pri streljanju iz zarjavelih samokresov spravljati sproti v bolnišnico.

Ljutomer. Popotnik piše: Parkrat sem že bil v Ljutomeru, v kavarni Sterman in nisem našel tam Murske Straže, dasi je drugih listov vse polno. Ta nepazljivost od strani g. lastnika ne bo zanj imela koristi, ker popotniki, ki prihajamo večkrat v ta prijazen kraj, bi tuptam želeli v hotelu odn. kavarni čitati Mursko Stražo, ki je lokalno glasilo naše Prlekije. (Op. uredn. Hvala za pazljivost. Najbrže je še več takih lokalov, kjer ni M. Straže - preskrbite, da dotičniki naroče Mursko Stražo. Ali pa se je bojijo, ker stopa včasih komu na kurja očesa? Le delajmo vstrajno.)

Sv. Jurij ob Ščavnici. (Komentar [pjasnilo] k varnostnemu škandalu, o katerem se je poročalo v zadnji številki.) Naše zadnje poročilo, ki sloni žalibog na resničnem dogodku je marsikaterega spravilo iz ravnotežja. Čisto po nepotrebnem. Vsakemu obmejnemu Slovincu je jasno, da M. Str. sploh nikdar ni - in ne bo po krivici napadala nikogar, tudi orožništva ne. Utemeljevanje, da je metanje kamenja brez ozira na to, da ti prileti kamen pod oko, ali v oko, na nos, na sence ali na tilnik - otročarija ali fantovska „šala“ je neresna šala sama na sebi in zasluži vso grajo. Tudi v predstojećem slučaju nočemo nikogar žaliti ali pa komu delati krivice. Vsi zadnjič prizadeti naj pojmiyo, da se o teh cestnih napadih, ki se večkrat dogajajo, govori po treh farah in trpi gotovo ugled varnostne oblasti, da se take vesti, ki slone na faktučnih dogodkih, sploh razširjajo. - Napadeni g. Topolnik iz Selišč je zadevo naznanil pristojnemu županu, ki se naj pokliče na odgovor, ako ni slučajja javil prvi orožniški postaji, ki na drugi strani tudi ne more vnaprej vedeti, kje se bo kaj pripetilo. Namen pravega ljudskega glasila je, s pravo in pravično kritiko, ne z lažjo, natančevanjem in krivico odpraviti nepravilnosti, pa četudi bi iste zagrešil kak strankin pristaš, eksponent ali celo voditelj. Objektivnost je bila našemu teškemu delu vedno edina smerica, po kateri hodeč nismo nikdar zgrešili svojega cilja oz. namena. Upamo, da je s tem zadeva poravnana in da ne bomo imeli več povoda, kritizirati podobnih stvari. Pa brez zamere, ker skozi temo se pride samo z lučjo v rokah.

Sv. Križ na Murskem polju. V nedeljo, 8. tm. je priredilo tukajšnje Bralno društvo ponovno proslavo 5. letnice svetovne vojne z zelo izbranim vsporedom. Predstavliali so igro „Mrak“ (oslepel vojak se vrne k nezvesti ženi) in „Proč s starim ognjem!“ (t. j. sovraštvom). Brez laskanja (ki ga — kakor vsem znano — neizprosni in strogi kritik M. St. ne pozna) se mora zapisati in podčrtati, da tako dovršenega podeželskega odra z igralnim osebjem in posebno tako dobrim voditeljem, kakor je č. g. Osterž — ni daleč na okoli. Človeku, ki ni križevski domačin se zdi, da je oder z igralci, godbo in s svojim požrtvovalnim vodjem ena duša, ena misel, ena harmonična celota. Pri takih razmerah je izven vsakega dvoma, da mora prosvetno delo napredovati in sijajno propevati. — Obe igri, vzeti iz resničnega življenja sta segali do najboljzaprknjenih živcev in gledalec, ki živi z igro in vestno zasleduje besede, kretnje, dejanja in posamezne prizore je mestoma ganjen do solz. Piscu teh vrstic, ki je vajen drame življenja, ki je občutil strelni rov, videl vešala in ječe ter vse grozote svetovne vojne — so prišle solze ginjenosti in to pri obeh igrah. Posebno značilna je vprizoritev druge igre, ki je napisana tako resnično, vzeta iz realnega življenja, da zasluži, da se vprizori na vsakem odru. Taka igra je živa pridiga, ljudsko vzgojno sredstvo, v katerem je prijetno združeno s koristnim. Tudi občinstvo se je obnašalo primerno, kar napravlja zelo ugoden vtis. Vrli naši Muropoljci napredujejo. Njih delo in trud poplačaj obilen uspeh in bodi vzgled prosvetnim organizacijam naše državne in narodne meje kakor tudi ostale Slovenije. Brez dvoma imajo Križevčani sedaj prvenstvo glede mladinske izobraževalne organizacije, prvenstvo, ki se je doseglo edinole s složnim, vzajemnim delom, ki ima za osnovo

globoko disciplino, medsebojno strpljivost in delavnost, v katerih društvenih vrtilah tekmujejo brezizjemno vsi člani križevske izobraževalne organizacije (telovadci, igralci, tamburaši) med seboj. S takim osebjem se lahko nentrudljivi gospod kaplan Osterž resnično ponaša. — é.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Prejeli smo obširnejšo poročilo o prireditvi tukajšnjega Bralnega društva, ki se je vršile na Velikonočni pondeljek. Iz poročila, ki je bolj kritično, posnemamo radi pičlega prostora poglobljuje točke. Prireditve je bila namenjena za proslavo spomina približne 5. letnice svetovne vojne ter je bil vspored temu primeno izbran. Predvsem so ugajale ljubke, nalašč za slavnost izbrane pesmice, vzlasti solospev ujetega vojaka, ki je jako čustven pevec. — Naš duševni vodja č. g. Osterž, kateremu gre glavna zasluga, da deluje naša mladinske organizacije pri Sv. Križu brezdvomno najbolje od vseh drugih širom cele Slovenije (v ostalih pokrajinah naše države ni prosvetnega gibanja v taki obliki in smeri, kakor pri nas) je v lepo zamišljenem govoru razložil občinstvu pomen stovesnosti ter pozdravil slučajno navzočega našega prvoboritelja g. dr. Korošca, ki je za praznike posetil svojo ožjo domovino. Zbrano občinstvo je pozdravu burno pritrjevalo ter s tem dalo dokaz, da neomejeno zaupa možu, ki vodi krmilo naše slovenske usode. — Med vsporedom so bile deklamacije, dobre, primerne, dasi težke ter igrokazi „Mrak“ in „Proč s starim ognjem!“ Vsi igralci so se potrudili, da bi podali najboljše, kar se jim je — seveda v okvirju zmožnosti posameznih — tudi posrečilo. Križevska organizacija mladine pod vodstvom neutrudljivo delujočega kaplana č. g. Osterža je dika naše severne meje, ponos Prlekije, semenišče za zdrav, značajan in veren rod prihodnosti! Le naprej po začrtani poti! Ne bojte se kritike, ki mora biti povsod. — Grajati pa se mora občinstvo, med katerim so posejani posamezniki, ki jim žilica ne da miru, se ne bi venomer smejali, tudi takrat, če vidijo tragičen prizor. Upati pa je, du bo tudi v tem ozir boljše, kajti celo v mestih se najdejo ljudje, ki se pri tragičnih prizorih smejijo. — Le krepko naprej po začrtani poti!

Sv. Jurij ob Šč. Na Velikonočni pondeljek smo obhajali pri nas poroko g. Adolfa Poljančec iz Zagreba in gđc. Anice Repenšek. Ob tej priliki so darovali radodarni gostje za Dijaško kuhinjo v Mariboru Din 100.25.

Sv. Jurij ob Šč. Pridite v nedeljo, dne 15. aprila 1923 po večernici na igro v štirih dejanjih „Zloba in zvestoba“, ki jo priredi Bralno društvo pri Pergerju.

Sv. Križ pri Ljutomeru. (Zahvala!) Tukajšnji krajni šolski svet in šolsko vodstvo se tem potom v imenu revnih šolskih otrok naše šestrazrednice najtoplejšje zahvalujeta veleslavnemu „Gornjeradgonskemu obč. opek. podjetju“ — odsek Boreci — za prelep dar v znesku 500 Din, ki se bode porabil za nabavo šolskih potrebščin revni šolski deci. — „Srčni Bog plačaj!“

Gornja Radgona. Šolsko vodstvo Gornja Radgona je v prvem četrtletju t. l. prejelo za uboge učence tukajšnje osnovne šole sledeče zneske: iz poravnave v zadevi Weingerl-Rozman 100 Din, od Posojilnice v Gornji Radgoni 100 Din in od uprave gornjeradgonskih občinskih opekarn 1500 Din, od katerega zneska se porabi en del za izpopolnitev tukajšnje šolske knjižnice. Šolsko vodstvo izpolnjuje prijetno dolžnost, da se tem potom vsem darovalcem najlepše zahvaljuje!

Vzajemnosti je treba. Prejeli smo sledeči dopis: Notranje nesoglasje v kakem društvu, stranki itd. ravno tako kvarno vpliva na razvoj

kakor nesloga v družini, pri gospodarstvu. Kakor ubija hegemonija (samovladje) cele države, tako je ista škodljiva tudi pri vsakem podjetju, ki rabi za propevanje požrtvovalnih, nesebičnih ljudi, ki so prosti vseh predsodkov. Tako se je čul te dni, ko se je uvedla prepotrebna akcija za zboljšanje financ našega lista, neverjeten predsodek glede Murske Straže, češ „Bogve, ali bo ostal list v tej smeri“, kakoršno ima sedaj že več kot leto dni. Tak predsodek zelo škoduje razvoju našega lista, ki uživa vsesplošno priljubljenost, kar pričajo številni dopisi iz vseh krajev našega okoliša. List se je dvignil iz solzavega slogaštva na odločno stališče Slovenske ljudske stranke, katere program in ideje dosledno zastopa. Zato prosimo od strani naših somišljenikov, vzlasti od strani vplivnih osebnosti, da pustijo take predsodke, ki naši stvari samo škodujejo. Proč s predsodki in več širokoprsnosti ter vzajemnosti za brezdvomno težko in žrtvepolno delo izdajanja lista. (Op. uredništva: Se popolnoma in brez pridržka pridružujemo zdravemu mišljenju našega dopisnika, in želimo, da bi vsi naši prijatelji in somišljeniki brezpogojno zaupali v poštenost našega prepričanja, ki ni od danes do jutri. — Zatorej: Vzajemnosti je treba.)

Inseratom moramo cene radi vedno bolj rastoče draginje povišati in stane od 1 aprila t. l. naprej 1 petivrstna Din 1.25 ter ostanemo kjnbtemo še vedno najcenejši slovenski tednik.

Obmejna izobraževalna društva, pozor! Razposlali smo vseni društvom Slovenskih goric, Murskega polja in ljutomerskega okraja sploh nabiralne pole za naš obmejni tiskovni sklad, ki se je čisto izsušil. Zavedajte se velikanske važnosti katoliškega narodnega tiska in zbirajte, zbirajte! Vzlasti mladina naj se izkaže. Darovalci bodo imenoma označeni v listu. Potreba je velika, zato na delo. Društva, ki do 20. t. m. ne bi ničesar nabrala, naj nam blagovolijo vrniti nabiralno polo.

Kako si naročim „Mursko Stražo“? Vzajem navadno dopisnico in napišem naslov: Upravništvo Murske Straže v Gornji Radgoni. Na robu napišem adresu (naslov) z navedbo kraja in zadnje pošte. Na drugi strani dopisnice napišem kratko: Podpisani naročam Mursko Stražo kot nov naročnik, ali pa temu in temu (pove se naslov dotičnega) za ogled. Ko pride dopisnica v Gornjo Radgono, prejmem Mursko Stražo in obenem položnico izpolnjeno. Z isto se podam na poštni urad, kjer se zamore poslati denar brezplačno. — Prijatelji, razširite svoje glasilo!

Gospodarstvo

Cene žitu. Zagreb 10. aprila. Pšenica 76 do 77 kg 450 do 460 Din; rumena koruza nova 100 kg 257.50 do 280 Din; rž 72 do 74 kg 350 do 387.50 Din; ječmen za pivovarne 337.50 do 362.50 Din; za krmo 225 Din; drobni otrobi 170 do 190 Din; debeli 170 do 190 Din.

Cene kožam in usnju. Cene surovim kožam so sledeče: Težke goveje 18 do 20 Din, srednje 15 do 16 Din, lahke 13 do 14 Din; telečje kože 23 do 27 Din za kg. V Sloveniji stanejo težke goveje kože 17.50 do 18 Din, lahke 15 do 17.50 Din, telečje 17.50 do 18 Din kg. — Cene usnju: Vache krupni 105 do 115 Din, vache polovice 70 do 75 Din, lažje 60 do 65 Din, vratovi 45 do 50 Din za kg; črni kravji boks 20 do 22 Din, črni telečji boks 25 do 28 Din, barvani telečji boks 37 do 38 Din za angleško stopo.

Pozor! Dirkalci!

Novi moderni nisoki Gig z gumiji, najnovejši sistem, se takoj proda. Vpraša se pri Alojzu Jurša, Gornja Radgona, Spodnji Gris št. 19.

Obrtna zadruga v Gornji Radgoni
I. skupina: mlinarjev, mizarjev, tesarjev, kolarjev, kovačev, ključavničarjev, pekovi itd. bode imela svoj izvanredni občni zbor dne 22. aprila v nedeljo pred Jurjevim, ob 9 uri predpoldne v gostilni Karbaš v Gornji Radgoni z sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju zadruga in pregled računov. 2. Volitev načelnika in njegovega namestnika. 3. Volitev 9 odbornikov in 4 namestnikov. 4. Slučajnosti. Ako ne bode zadostno število udov ob 9 uri navzočih, se bode vršil občni zbor eno uro pozneje pri vsakem številu udov, tam. Gospodje mojstri pridite v obilnem številu. Vabi Vas tovariš Janez Lančič.

ČUDILI

se tudi Vi bodele nizkim cenam, po katerih se prodaje sukno, volna, platno, cefir, modrovina, hlačevina, robci in sploh vsa manufakturna roba v veletrgovini **R. Stermecki, Celje**,

katera dobiva stalno velikanske pošiljate robe direktno iz prvih svetovnih tovarn. **Zahtevajte cenik.**

Ena 1 steklenica Elzafluida nadomesti

3 steklenice francoskega žganja!

Vsebina to naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida iz najmočnejših esencev zdravilnih želišč, cvetja, korenin in listja z najfinejšim destilatoma žganja je že čez 25 let vzrok zahvalnosti nebroj ljudi v vseh delih sveta, ker jim kakor dober prijatelj v težkih dneh bolečine prežene. Imate bolečine v udih? V hrbtu? Zobobol? Nahod? Ste slabi, prenašate, izmučeni in preveč občutljivi? Zelite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vsah priložnosti imeti zanesljivo sredstvo v hiši? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Kmalu bodele rekli tudi vi:

**TO JE NAJBOLJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!**

Je veliko močnejše in izdatnejše kakor francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste! V vseh dotičnih poslovnicaht zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. S pakovanjem in poštnino stane, če denar naprej ali do povzetju:

3 dvojnate ali 1 špeciálna steklenica	24 Din
12 dvojnatih „ 4 špeciálne steklenice	84 „
24 „ „ 8 špeciálnih steklenic	146 „
38 „ „ 12 „	208 „

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Pisma je natančno adresirati na: **EUGEN V. FELLER**, lekarnar, **STUBICA DONJA**, Elzatrž št. 326, Hrvatsko.

Posestvo

pri Sv. Lenartu Sl. gor., ki meri 13 oralov, se zaradi nakupa drugega posestva takoj proda. Vpraša se pri posestniku **Franc Senekovič**, Sv. Lenart v Slov. gor.

Proda

se zraven trga Ljutomer ležeča, nad 2 1/2 orala velika, prvovrstna njiva in travnik. Pojasnila pri **Ferdo Majerič**, gostilna pri kolodvoru, Ljutomer.

PALMA

Kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Ceneje in znatno trajnije nego od kozal Varstvo proti vlagi i mrazal

Pozor!

Proda se 17 oralov šume skupaj ali pa tudi po oralu na okrajni cesti pri Mali-Nedelji.

Šuma 30 oralov skupaj ali pa tudi po oralu, debeli les, pri okrajni cesti pri Ptujju. Več malih in velikih šum pri Ljutomeru, Križevci in Sv. Jurij ob Ščavnici. Ena velika lesna trgovina in več mlinov na Hrvatskem in v Banatu.

Išče se

več posestvi i. t. d. v Apaški kotlini, Mariboru Ptujju, Celju, Ljubljani in okolici.

Konc. prometna pisarna za nakup in prodajo zemljišč Slivar, Ljutomer, Stari trg 47.

Pozor!

Na prodaj zaradi bolezni ena zidana enonadstropna hiša pri farni cerkvi Sv. Jurij ob Ščavnici okraj Ljutomer, z 9 sobami v kateri se nahaja gostilna, z vsemi koncesijami in velikim gospodarskim poslopjem, vse z opeko krito, splošnim inventarjem, približno 12 oralov zemlje. — Vprašati je pri **Leopold Repenšek**, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Hiša s sadonosnikom

v Gornji Radgoni, Spodnji Gris št. 13 zaradi družinskih razmer **se proda**. Več pove posestnica **Frančiška Veber** v G. Radgoni.

Prvovrstno kolje

se proda po nizki ceni pred gostilno Karbaš. Cena se izve pri gostilničarju **J. Karbaš** v Gornji Gornji.

Toliko jajc mi znesejo moje kokoši da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-U

v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS št. 12

kateri plača po najvišjih dnevnih cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevnih cenah.

MESNICA IN PREKAJEVALNICA

IVAN VAUPOTIČ

Gornja Radgona, Spodnji Gris št. 19.

Priporoča vse vrste klobas lastnega izdelka kakor:

Šunkarice, krakovske, brunšviske, hrenovke, kranjske, moztadella in posebne vrste klobase.

Priporoča tudi vse vrste mesa, kakor prekajeno in sveže svinjsko, telečje in goveje, ki se dobi vsak dan po najnižjih dnevnih cenah.

Priporoča tudi sveže laško pivo in črno pivo (Bockbier) v steklenicah in sodčkih.

Transport klobas, mesa in piva na veliko in malo za gostilničarje in trgovce.

Eksportna tvrdka

PROBST

v GORNJI RADGONI

kupuje stalno

JAJCA

po najvišji dnevni ceni!

Izletnikom iz Gornje Radgone in okolice se priporoča naša gostilna v Lutvercih. Za izvrstna vina in jedila je vedno preskrbljeno.

Obrtna banka podružnica Ljutomer

Int. telefon št. 2

Račun ček. urada št. 12.726

Sprejema vloge na tekoči račun in vložne knjižnice

Financira trgovska obrtna in industrijska podjetja

Izvršuje borzna naročila in izplačila na vsa tu- in inozemska tržišča

Pospešuje izvoz in uvoz

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje

Prodaja srečk državne razr. loterije

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168